

Hoe nu verder met het aardgasvrij maken van Purmerend?

Van het gas af De eerste fase van het project om huizen in Purmerend van het gas af te halen, is afgerond. Nu hikt het gemeentebestuur tegen de volgende stap aan.

[Sam de Voogt, 8 februari 2021](#)

*Werkzaamheden voor het gasvrij maken van de wijk **Overwhere**-Zuid in Purmerend. Als de gemeente **geen nieuwe subsidies** vindt, stopt het project mogelijk als het geld op is. Foto Olivier Middendorp*

Precies zeven maanden geleden viel bij bewoners van de wijk Overwhere-Zuid in Purmerend een brief in de bus. Onderwerp: de aanleg van het warmtenet was uitgesteld. Wanneer de werkzaamheden zouden worden hervat, bleef onbenoemd.

Het warmtenet is onderdeel van een energietransitie, met als streven de gemeente als eerste in Nederland compleet aardgasvrij te maken. Maar nog altijd is niet duidelijk wanneer Purmerend Gasvrij aan de tweede fase begint. De eerste fase van het project, een 'pilotwijk' met 95 woningen en een basisschool, is afgerond; 88 woningen en de school zijn nu aardgasvrij. Sindsdien is geen straat meer opengebroken, geen woning afgekoppeld van het gas. Zoals een bewoner het omschrijft: „Het is stil hier.”

Wel liggen plannen klaar voor de volgende stap. In december presenteerde het college – een coalitie van vijf partijen – de [evaluatie](#) van de pilotwijk en een ‘[uitvoeringsstrategie](#)’ voor het verdere verloop van het project. Het is nu aan de gemeenteraad om te bepalen: hoe verder in Overwhere-Zuid?

Informatie werd met de pers gedeeld, niet met ons. We voelden ons niet serieus genomen

De toekomstplannen van de hand van wethouder Paul van Meekeren (Duurzaamheid, D66) beloven geen hamerstuk te worden. Toen *NRC* in oktober [onthulde](#) dat het project vertraging had opgelopen, leidde dat tot onrust in de raad. „Er werd wel informatie met de pers gedeeld en niet met ons. We voelden ons niet serieus genomen”, zegt Chris Boer daarover, fractievoorzitter van oppositiepartij Leefbaar Purmerend (drie zetels). Het kwam zelfs tot een motie van wantrouwen tegen Van Meekeren, die de voltallige oppositie steunde. Dankzij de coalitiepartijen kon de wethouder aanblijven.

[Lees ook: Ineens was er een brief: voorlopig gaat uw wijk toch niet van het gas af](#)

Uit de evaluatie van december blijkt dat de gemeente ruim 1 miljoen euro [tekortkomt](#) om alle 1.276 woningen aan te pakken die volgens het oorspronkelijke plan verduurzaamd moesten worden, ondanks een rijkssubsidie van ruim 7 miljoen euro. De oorspronkelijke plannen vielen duurder uit dan voorzien.

Het college wil daarom huizen bloksgewijs van het gas gaan afhaken, terwijl het zoekt naar extra subsidiemogelijkheden. Als die niet worden gevonden, dan stopt het project als het geld op is.

Over dit project

Volgens het in 2019 gesloten Klimaatakkoord moet een op de vijf Nederlandse huizen en gebouwen in 2030 van het gas af zijn. Sinds anderhalf jaar onderzoekt *NRC* wat deze transitie kost en oplevert in woonwijken die vooroplopen bij het afscheid van aardgas. Om de paar maanden volgt *NRC* de voortgang in **Groningen, Rotterdam, Purmerend, Terheijden en Ermelo** in nieuwe reportages. Daarnaast maakt *NRC* in achtergrondverhalen en analyses de balans op van het kabinetsbeleid rond aardgasvrije wijken.

Oppositie en coalitie mee

Zowel coalitie als oppositie lijkt die aanpak te steunen. „Wij gaan instemmen met dit plan”, zegt Bert Meulenberg, fractievoorzitter van de Stadspartij, met zes zetels de grootste coalitiepartij. „Anders moet dat subsidiebedrag terug, en je weet niet of je ooit nog zo’n kans of pot met geld krijgt.”

Ook Leefbaar Purmerend is van plan zijn steun uit te spreken. „We waren in het begin sceptisch, maar we zijn achteraf blij dat dit project is gestart”, zegt Boer. „Het belangrijkste is dat mensen dit blijken te willen, van het gas af. Daar kunnen we verder mee.”

Coalitiepartij CDA (vier zetels) ziet daar juist nog een risico. „In de pilotwijk hebben wij als gemeente alles betaald, en nog steeds wil niet iedereen van het gas af. Hoe krijgen we die bereidheid omhoog, dáár moeten we het over hebben”, zegt fractievoorzitter Pascal Verkroost.

Eigen bijdrage of niet?

Andere punten waarover de raad moet beslissen, zijn onder meer of bewoners mee moeten betalen aan de verduurzaming van hun huis en of er een alternatief moet zijn voor aansluiting op het warmtenet. Met de mogelijkheid je huis *all electric* te maken – met isolatie en warmtepompen – wil het CDA dat bewoners iets te kiezen houden. Verkroost: „In de plannen wordt de financiële bijdrage van de gemeente voor dat alternatief 4.500 euro per woning minder. Wij vinden dat het bedrag hetzelfde moet blijven.”

Oppositiepartij VVD (vier zetels) noemt de eigen bijdrage „een breekpunt”, zegt raadslid en woordvoerder duurzaamheid Timo Roeleveld. „De gemeente, de provincie, het Rijk, ze investeren zoveel geld, en daar staat niets tegenover omdat het college geen eigen bijdrage wil vragen. Ondertussen prijkt er een gat op de begroting. Het college moet weer naar de tekentafel en terugkomen met een plan waarmee we wél uitkomen met het geld dat we hebben.”

Het debat over de plannen stond eigenlijk voor januari op de agenda, maar werd op het laatste moment [uitgesteld](#), omdat wethouder Van Meekeren de uitslag van een bewonersenquête wil afwachten. Daarin is Purmerenders gevraagd hoe ze kijken naar een eigen bijdrage. Ook laat de wethouder onderzoeken of bewoners in aanmerking komen voor een nieuwe duurzaamheidssubsidie van ruim 3.000 euro per huishouden. Dat zou de businesscase flink veranderen.

Onvrede van de VVD

Het debat staat nu gepland voor april, tot onvrede van de VVD. „Het lijkt wel alsof de coalitie het debat wil ontlopen, en bang is dat wij hun plannen willen torpederen. Maar ze weten helemaal niet hoe wij erin staan, want we hebben er nog steeds niet over kunnen debatteren. Dat is zonde, want die proeftuinen zijn er juist om lessen uit te trekken”, zegt Roeleveld.

Andere partijen delen zijn standpunt niet. „Ik zie de vertraging als een bijkomstigheid van de coronacrisis”, zegt Meulenberg. „Door al het thuiswerken heeft de wethouder niet overal zicht op.”

Ook Leefbaar Purmerend kan zich in het uitstel vinden, zegt Boer. „Zorgvuldigheid gaat bij zo’n project boven snelheid. Maar april is wel de uiterste datum voor ons. We gaan dan keuzes maken, of de wethouder wil of niet.”